

Sygn. akt III RC 796/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Adam Skowron

Protokolant: Patrycja Sirek

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 r. w Tarnowskich Górach

na rozprawie sprawy prowadzonej

z powództwa R. P.

przeciwko G. P.

o alimenty

- 1) zasądza od pozwanej G. P. tytułem alimentów na rzecz powódki R. P. 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatne z góry do 10-go dnia każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 1 września 2013 r.;
- 2) w pozostałej części oddała powództwo;
- 3) odstępuje od obciążania stron kosztami;
- 4) wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 796/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 listopada 2013 r. powódka R. P. wniosła przeciwko pozwanej G. P. o zasądzenie na jej rzecz alimentów w kwocie 450 złotych miesięcznie począwszy od września 2013r.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż jest córką pozwanej, uczęszcza do technikum w N., pozostaje na utrzymaniu ojca, który jest osobą bezrobotną, a jedyne źródło jego utrzymania stanowi zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 844,44 zł. Nadto powódka choruje na celiakię i wymaga specjalnej diety.

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 lipca 2014 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała, iż w dniu 31 maja 2014r. straciła pracę na skutek wygaśnięcia umowy o pracę, jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, znajduje się w trudnej sytuacji materialnej gdyż sama ponosi koszty utrzymania mieszkania. Pozwana oddała w wątpliwość czy powódka kontynuuje naukę, podała iż córka mieszka z chłopakiem i prawdopodobnie podjęła pracę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka R. P. jest córką pozwanej G. P.. Rodzice pozwanej są w trakcie rozwodu, zamieszkują oddzielnie.

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2014r. sygn. akt III RC 796/13 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach udzielił zabezpieczenia powództwa i zobowiązał pozwaną G. P. do łożenia tytułem alimentów na rzecz powódki R. P. kwoty 250 zł miesięcznie, płatnych z góry, do dnia dziesiątego każdego miesiąca, począwszy od dnia 7 stycznia 2014r., do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Powódka R. P. ma 19 lat, posiada wykształcenie gimnazjalne, była uczennicą technikum w N., kształciła się w zawodzie technik żywienia, ale szkoły tej nie ukończyła, naukę przerwała w listopadzie 2013r., obecnie jest uczennicą Liceum O. dla Dorosłych (...) w T., jest w trakcie V semestru. W listopadzie 2013r. wyprowadziła się od pozwanej, początkowo zamieszkiwała z chłopakiem, a obecnie jest osobą bezdomną, czasami pomieszkuje u znajomych, zdarzało się również że spała na działce. Źródło jej utrzymania stanowią alimenty od pozwanej, ponadto pracuje dorywczo w cukierni jako sprzedawca na umowę zlecenie i zarabia ok. 200 zł miesięcznie. Nadto powódka choruje na celiakię i wymaga specjalnej diety, której obecnie nie przestrzega.

Pozwana G. P. ma 45 lat, nie posiada zawodu, mieszka sama, nie pracuje, jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, do 31 maja 2014r. pracowała na 1/2 etatu w kwiaciarni, z czego uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 630 zł miesięcznie. Obecnie utrzymuje się z alimentów w kwocie 500 zł udzielonych zabezpieczeniem od męża, ponadto z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymuje pomoc w postaci zasiłku mieszkaniowego w wysokości 200 zł miesięcznie, zasiłku celowego w wysokości 150 zł miesięcznie oraz zasiłku okresowego w wysokości 115 zł miesięcznie. Pozwana ponosi koszty utrzymania mieszkania, na które składają się: czynsz – 486,44 zł miesięcznie, prąd – 66 złotych miesienie, gaz – 42,44 zł miesięcznie. Pozwana nie posiada żadnego majątku, nie jest zadłużona. Posiada ukończony kurs bukietarz-florysta.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: potwierdzenie przelewu k. 4, zaświadczenie PUP k. 5, odpis skrócony aktu urodzenia k. 6, zaświadczenie (...) w N. k. 7, wezwania do zapłaty k. 33, zaświadczenie o zarobkach k. 35, rachunek za czynsz k. 51-53, rachunek za gaz k. 54, rachunek za energie elektryczną k. 56, zeznania powódki k. 62 verte, zeznania pozwanej k. 62verte-63, decyzja MOPS w T. k.65-68, rachunki za czynsz k. 69, rachunku za gaz k. 70, rachunku za energie elektryczną k 71., rachunki za telefon k. 72, świadectwo pracy k. 73, zaświadczenie o dochodach k. 77, świadectwo szkolne k. 76-77, zaświadczenie (...) k. 78, zaświadczenie komornika sądowego k. 80, umowy zlecenia k. 82 , zaświadczenie LO dla Dorosłych (...) k. 85, którym to dowodom dał wiarę w całości.

Wskazany materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodny i przekonujący. Nie sposób odmówić mu logiki i spójności. Prawdziwość wskazanych wyżej dokumentów nie budzi wątpliwości. Zgodne ze sobą, niekwestionowane przez strony dowody dały Sądowi możliwość poczynienia ustaleń odpowiadających, zdaniem Sądu, rzeczywistemu stanowi sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w toku postępowania stron. Zeznania określające ich sytuację materialną i osobistą korespondują z ujawnionymi w procesie dowodami z dokumentów i zasługują na przymiot wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w części. Sąd uwzględnił zatem roszczenie powódki do kwoty 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 1 września 2013r., a w pozostałej części powództwo oddalił.

Zgodnie z art. 128 kro obowiązek dostarczania środków utrzymania a w miarę potrzeby środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Ponadto na podstawie art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymywać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania oraz art. 135 § 1 krio, w myśl którego zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przesłankę powództwa z art. 133 § 1 krio stanowi niemożność samodzielnego utrzymania się przez dziecko i brak dochodów z jego majątku wystarczających na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zgodnie z treścią powyższych przepisów na obojgu rodzicach ciąży obowiązek alimentacyjny w sytuacji, gdy dziecko nie jest w stanie się samodzielnie utrzymać. Rodzice są więc zobowiązani do pokrywania usprawiedliwionych potrzeb dziecka. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Potrzeby te Sąd ocenił według wieku powódki, stopnia jej rozwoju intelektualnego, potrzeb, stanu zdrowia, miejsca zamieszkania i jego warunków.

Rodzice są obowiązani dążyć do zapewnienia dziecku właściwych warunków egzystencji nawet kosztem szczególnego wysiłku, odbiegającego od tego jaki normalnie osoba pracująca ponosi. Muszą też sięgnąć do substancji swego majątku. W świetle art. 133 § 1 krio, jedyną okolicznością ograniczającą lub wyłączającą obowiązek alimentacyjny ze strony rodziców jest to, że ma ono wystarczające własne dochody.

Wykładni art. 133 § 1 krio należy dokonywać w nawiązaniu do art. 96 krio, który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy zawodowej. Wyłączenie obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka ze względu na zasady współżycia społecznego jest możliwe, ale tylko w wyjątkowych wypadkach (orz. SN z 16 stycznia 2001 r., II CKN 40/99, niepublikowane).

Obowiązek alimentacyjny względem dziecka obciąża oboje rodziców, przy czym każde z nich obowiązane jest łożyć w ramach tego obowiązku stosownie do swych zarobkowych i majątkowych możliwości.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka, które jeszcze się nie usamodzielnilo, podlega regulacji specjalnej, szczególnie dla dziecka korzystnej. To uprzywilejowanie dziecka trwa tak długo, dopóki dziecko nie osiągnie samodzielności, tzn. dopóki nie zdobędzie odpowiadających jego uzdolnieniom i predyspozycjom kwalifikacji zawodowych. Rodzice muszą przeto łożyć na utrzymanie i wykształcenie dziecka, które mimo ukończenia 18 lat nadal zdobywa takie kwalifikacje, pod warunkiem, że wykorzystuje ono ten czas rzeczywiście na naukę (orz. SN z 8 sierpnia 1980 r., OSN 1981, poz. 20). Wyjątkowo obowiązek ich może ustać wcześniej, gdy dziecko uzyskał zawód przed pełnoletniością.

Jak wynika z akt sprawy powódka nadal się kształci, jest uczennicą Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych (...) w T., jest w trakcie V semestru, chce ukończyć szkołę. R. P. pracuje co prawda dorywczo w cukierni jako sprzedawca, gdzie zarabia ok. 200 zł miesięcznie, jednakże wynagrodzenie jakie uzyskuje za pracę jest drastycznie niskie i nie wystarcza na zaspokojenie chociażby elementarnych potrzeb egzystencjonalnych powódki. Nadto choruje na celiakię i wymaga specjalnej diety, której z uwagi na trudną sytuację materialną obecnie nie przestrzega. Powódka nie może liczyć także na pomoc finansową ojca, ponieważ ten również znajduje się w ciężkiej sytuacji materialnej, ponadto postanowieniem o zabezpieczeniu został zobowiązany do łożenia alimentów na rzecz pozwanej w wysokości 500 zł miesięcznie.

Natomiast pozwana zamieszkuje sama i samodzielnie ponosi wszystkie koszty związane z utrzymaniem mieszkania, na które składają się: czynsz – 486,44 zł miesięcznie, prąd – 66 złotych miesienie, gaz – 42,44 zł miesięcznie. Pozwana od dnia 31 maja 2014r. nie pracuje, jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku i obecnie utrzymuje się z alimentów w kwocie 500 zł udzielonych zabezpieczeniem, z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w T. otrzymuje pomoc w postaci zasiłku mieszkaniowego w wysokości 200 zł miesięcznie, zasiłku celowego w wysokości 150 zł miesięcznie oraz zasiłku okresowego w wysokości 115 zł miesięcznie.

Bezspornym w sprawie pozostaje, że obowiązek alimentacyjny wobec powódki R. P. ciąży z mocy ustawy na pozwanej G. P., która w zakresie swoich możliwości zarobkowych i majątkowych powinna przyczyniać się do zaspokajania potrzeb córki. Powódka domagała się zasądzenia alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie, lecz w ocenie Sądu roszczenie w tym kształcie jest wygórowane, zwłaszcza z uwagi na sytuacja materialna pozwanej.

Z porównania dochodów i wydatków pozwanej oraz wydatków i podchów powódki wynika, że kwota 350 złotych miesięcznie zasądzona od pozwanej na rzecz powódki, odpowiednio koreluje z jej możliwościami majątkowymi i zarobkowymi, a także z jej obecnymi wydatkami.

Zważywszy na wiek powódki, wydatki związane z jej edukacją i utrzymaniem - kwota 350 złotych miesięcznie nie jest kwotą wygórowaną. Powódka ma obecnie 19 lat, uczy się, chce zdobyć wykształcenie, aby w przyszłości móc znaleźć dobrą pracę. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż powódka nie posiada stałego miejsca zamieszkania, pomieszkuje u znajomych i na działce, a koszty wynajmu chociażby pokoju są bardzo wysokie jak na jej możliwości zarobkowe. Pozwana winna zatem przyczyniać się do pokrywania części usprawiedliwionych potrzeb powódki. Kwota 350 zł miesięcznie powinna zdaniem Sądu pozwolić na pokrycie chociaż części usprawiedliwionych potrzeb powódki, związanych zarówno z jej potrzebami fizycznymi jak i intelektualnymi, jak również powinna pozwolić na pokrycie wydatków związanych z jej dalszą edukacją i znalezieniem mieszkania.

Zdaniem Sądu kwota zasądzona kwota alimentów w wysokości po 350 złotych miesięcznie, nie jest kwotą wygórowaną, zwłaszcza z uwagi na sytuację mieszkaniową w jakiej obecnie znajduje się powódka oraz koszty specjalnego żywienia. Ustalając wysokość alimentów Sąd również wziął pod uwagę możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej, które to w pełni korespondują z wysokością zasądzonych alimentów, nadto należy podkreślić, iż pozwana posiada ukończony kurs bukietarza-florysty i posiada doświadczenie w pracy kwiaciarni, zatem powinna to wykorzystać w poszukiwaniu pracy by później móc wspomóc finansowo córkę.

Pozwana jako osoba zobowiązana do świadczenia alimentów nie może uchylać się od tego obowiązku na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby dla pozwanej nadmierny ciężar. Jest bowiem obowiązana podzielić się z córką nawet najmniejszymi dochodami.

Z uwagi jednak na sytuację majątkową pozwanej, brak zatrudnienia, Sąd nie mógł w pełni podzielić stanowiska powódki i zasądzić na rzecz powódki całej żądanej przez niej kwoty i w zakresie powyżej 350 złotych miesięcznie oddalił powództwo. Zdaniem Sądu żądana kwota alimentów w wysokości 450 złotych miesięcznie jest zbyt wygórowana wobec aktualnych możliwości zarobkowych pozwanej.

Zgodnie bowiem z treścią art. 135 § 1 krio zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Nie można bowiem pojęcia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności i obie przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustalaniu przez sąd wysokości alimentów (orz. SN z dnia 10 października 1969 r., III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15). Przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Podstawę prawną orzeczenia stanowią przepisy art. 133 § 1 i 135 krio.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydawaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty - co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa. Wobec powyższego Sąd po myśli art. 333 § 1 pkt 1 kpc nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U.z 2010r. nr 90 poz. 594 ze zm.) nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych strona dochodząca roszezeń alimentacyjnych.

Na podstawie art. 113 ustawy, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Jednakże mając na uwadze sytuację finansową stron Sąd na podstawie art. 102 kpc nie obciążył pozwanej kosztami sądowymi ani strony powodowej kosztami od oddalonego powództwa.

.....

/ SSR Adam Skowron/